

I

(Akty ustawodawcze)

DECYZJE

DECYZJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2023/1461

z dnia 12 lipca 2023 r.

w sprawie udzielenia pomocy makrofinansowej Republice Macedonii Północnej

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 212 ust. 2,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽¹⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Relacje między Unią a Republiką Macedonii Północnej (zwaną dalej „Macedonią Północną”) są stale rozwijane w ramach Układu o Stabilizacji i Stowarzyszeniu między Wspólnotami Europejskimi i ich Państwami Członkowskimi, z jednej strony, a Byłą Jugosłowiańską Republiką Macedonii, z drugiej strony ⁽²⁾ (zwanego dalej „układem o stabilizacji i stowarzyszeniu”). Negocjacje między Unią a Macedonia Północną w sprawie przystąpienia zostały rozpoczęte w dniu 19 lipca 2022 r.
- (2) Recesja w 2020 r. spowodowana pandemią COVID-19 oraz niedawny kryzys energetyczny wywarły znaczny wpływ na gospodarkę Macedonii Północnej. Okoliczności te przyczyniły się do znacznej luki w finansowaniu, pogarszającej się pozycji zewnętrznej i rosnących potrzeb fiskalnych tego kraju.
- (3) Rząd Macedonii Północnej wykazał silne zaangażowanie w realizację dalszych reform, które koncentrują się na kluczowych obszarach polityki określonych we wspólnych wnioskach z dialogu gospodarczo-finansowego Bałkanów Zachodnich, Turcji i UE z dnia 24 maja 2022 r. i obejmują obszary o zasadniczym znaczeniu, takie jak sądownictwo, walka z korupcją i przestępczością zorganizowaną, dobre rządy i praworządność.
- (4) Macedonia Północna pomyślnie zakończyła operację pomocy makrofinansowej w kontekście pandemii COVID-19 zgodnie z decyzją Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/701 ⁽³⁾, ponieważ przeprowadzono wszystkie działania w zakresie reform uzgodnione z Unią w protokole ustaleń, o którym mowa w tej decyzji.

⁽¹⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 13 czerwca 2023 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) oraz decyzja Rady z dnia 10 lipca 2023 r.

⁽²⁾ Dz.U. L 84 z 20.3.2004, s. 13.

⁽³⁾ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/701 z dnia 25 maja 2020 r. w sprawie udzielenia pomocy makrofinansowej na rzecz partnerów objętych procesem rozszerzenia i polityką sąsiedztwa w kontekście pandemii COVID-19 (Dz.U. L 165 z 27.5.2020, s. 31).

- (5) W kwietniu 2022 r. rząd Macedonii Północnej i Międzynarodowy Fundusz Walutowy (MFW) osiągnęły porozumienie na szczeblu roboczym w sprawie 24-miesięcznej ostrożnościowej linii płynnościowej na kwotę do 530 000 000 EUR, która została oficjalnie zatwierdzona przez Radę Wykonawczą MFW w dniu 22 listopada 2022 r. Celem programu MFW jest złagodzenie pogarszającej się sytuacji zewnętrznej, wsparcie konsolidacji fiskalnej i przyspieszenie reform strukturalnych w wielu obszarach, w tym w zakresie polityki podatkowej i inwestycji publicznych.
- (6) W związku z pogarszającą się sytuacją gospodarczą i prognozami ekonomicznymi Macedonia Północna wystąpiła po raz pierwszy w kwietniu 2022 r. o pomoc makrofinansową z Unii w celu uzupełnienia programu MFW. Komisja wstrzymała jednak rozpatrywanie tego wniosku, ponieważ gospodarka Macedonii Północnej w tym czasie była jeszcze dość odporna i dostępne były inne możliwości finansowania, które pozwalały na zaspokojenie potrzeb w zakresie finansowania zewnętrznego w 2022 r. W październiku 2022 r. rząd Macedonii Północnej ponowił swój wniosek o pomoc makrofinansową.
- (7) Biorąc pod uwagę, że Macedonia Północna jest krajem kandydującym i rozpoczęła ona negocjacje w sprawie przystąpienia, uznaje się, że kraj ten kwalifikuje się do otrzymania pomocy makrofinansowej z Unii.
- (8) Unijna pomoc makrofinansowa dla Macedonii Północnej powinna stanowić instrument finansowy stosowany w sytuacjach wyjątkowych, mający formę niewiązanego i nieukierunkowanego wsparcia bilansu płatniczego, służący zaspokojeniu pilnych potrzeb Macedonii Północnej w zakresie finansowania zewnętrznego; pomoc ta powinna także stanowić podstawę realizacji programu dotyczącego polityki obejmującego solidne pilne środki dostosowawcze i środki w zakresie reform strukturalnych, które mają poprawić pozycję bilansu płatniczego Macedonii Północnej w perspektywie krótkoterminowej.
- (9) Zważywszy, że w bilansie płatniczym Macedonii Północnej wciąż pozostają do zaspokojenia znaczne potrzeby w zakresie finansowania zewnętrznego, przewyższające potrzeby zaspokajane ze środków udostępnianych przez MFW, unijna pomoc makrofinansowa dla Macedonii Północnej jest w obecnych wyjątkowych okolicznościach uznawana za właściwą odpowiedź na wniosek tego kraju o udzielenie wsparcia w działaniach na rzecz stabilizacji jego gospodarki, w połączeniu z programem MFW. Unijna pomoc makrofinansowa stanowiłaby wsparcie na rzecz stabilizacji gospodarczej i programu reform strukturalnych Macedonii Północnej, uzupełniając środki udostępnione w ramach porozumienia finansowego z MFW.
- (10) Celem unijnej pomocy makrofinansowej powinno być wspieranie przywrócenia w Macedonii Północnej trwałego finansowania zewnętrznego, a tym samym wsparcie jej rozwoju gospodarczego i społecznego.
- (11) Oczekuje się, że unijna pomoc makrofinansowa będzie funkcjonować równoległe do realizacji operacji wsparcia budżetowego z Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1529 (*).
- (12) Kwota unijnej pomocy makrofinansowej dla Macedonii Północnej powinna być ustalana w oparciu o ocenę ilościową pozostających do zaspokojenia potrzeb Macedonii Północnej w zakresie finansowania zewnętrznego oraz uwzględnić zdolność tego kraju do finansowania się z własnych zasobów, w szczególności z rezerw międzynarodowych, którymi dysponuje. Unijna pomoc makrofinansowa dla Macedonii Północnej powinna uzupełniać programy i środki udostępniane przez MFW i Bank Światowy. Przy ustalaniu kwoty udzielanej pomocy powinno uwzględnić się również spodziewane wkłady finansowe ze strony wielostronnych darczyńców oraz potrzebę zapewnienia sprawiedliwego podziału obciążenia między Unią a innymi darczyńcami, a także wcześniej uruchomione środki w ramach innych unijnych instrumentów finansowania zewnętrznego w Macedonii Północnej oraz wartość dodaną ogólnego zaangażowania Unii w Macedonii Północnej.
- (13) Komisja powinna zapewnić zgodność prawną i merytoryczną unijnej pomocy makrofinansowej dla Macedonii Północnej z głównymi zasadami i celami w różnych obszarach działań zewnętrznych, ze środkami podejmowanymi w tych obszarach oraz z innymi stosownymi politykami Unii.

(*) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1529 z dnia 15 września 2021 r. ustanawiające Instrument Pomocy Przedakcesyjnej (IPA III) (Dz.U. L 330 z 20.9.2021, s. 1).

- (14) Unijna pomoc makrofinansowa powinna wspierać politykę zewnętrzną Unii dotyczącą Macedonii Północnej. Komisja i Europejska Służba Działań Zewnętrznych powinny ściśle współpracować przez cały okres operacji pomocy makrofinansowej w celu koordynowania i zapewnienia spójności polityki zewnętrznej Unii.
- (15) Unijna pomoc makrofinansowa powinna wspierać zaangażowanie Macedonii Północnej w przestrzeganie wartości podzielanych przez to państwo i Unię, w tym demokracji, praworządności, dobrych rządów, poszanowania praw człowieka, zrównoważonego rozwoju i ograniczania ubóstwa, a także zaangażowanie Macedonii Północnej w przestrzeganie zasad otwartego, opartego na zasadach i uczciwego handlu.
- (16) Warunkiem wstępnym przyznania unijnej pomocy makrofinansowej powinno być respektowanie przez Macedonię Północną skutecznych mechanizmów demokratycznych, w tym wielopartyjnego systemu parlamentarnego, i praworządności oraz gwarantowanie poszanowania praw człowieka. Ponadto cele szczególne unijnej pomocy makrofinansowej powinny polegać na zwiększeniu skuteczności, przejrzystości i rozliczalności systemów zarządzania finansami publicznymi, a także zarządzania sektorem finansowym w Macedonii Północnej i nadzoru nad tym sektorem, oraz powinny wspierać reformy strukturalne mające na celu wsparcie trwałego i sprzyjającego włączeniu społecznemu wzrostu gospodarczego, tworzenie godnych miejsc pracy i konsolidację fiskalną. Komisja powinna regularnie monitorować spełnienie tego warunku wstępnego przez Macedonię Północną oraz realizację tych celów.
- (17) W celu zapewnienia skutecznej ochrony interesów finansowych Unii związanych z unijną pomocą makrofinansową Macedonia Północna powinna wprowadzić stosowne środki w zakresie zapobiegania nadużyciom finansowym, korupcji i wszelkim innym nieprawidłowościom związanym z tą pomocą oraz w zakresie ich zwalczania. Należy również zapewnić kontrole przeprowadzane przez Komisję i kontrole przeprowadzane przez Trybunał Obrachunkowy oraz możliwość wykonywania przez Prokuraturę Europejską jej uprawnień w odniesieniu do udzielenia unijnej pomocy makrofinansowej dla Macedonii Północnej.
- (18) Przekazanie unijnej pomocy makrofinansowej dla Macedonii Północnej pozostaje bez uszczerbku dla uprawnień Parlamentu Europejskiego i Rady jako władzy budżetowej.
- (19) Kwoty unijnej pomocy makrofinansowej dla Macedonii Północnej udzielanej w formie pożyczek powinny odpowiadać środkom budżetowym przewidzianym w wieloletnich ramach finansowych.
- (20) Unijną pomocą makrofinansową dla Macedonii Północnej powinna zarządzać Komisja. Aby zapewnić Parlamentowi Europejskiemu i Radzie możliwość śledzenia wykonania niniejszej decyzji, Komisja powinna regularnie informować te instytucje o rozwoju sytuacji w związku z tą pomocą i udostępniać im odpowiednie dokumenty.
- (21) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszej decyzji należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 ⁽²⁾.
- (22) Unijna pomoc makrofinansowa dla Macedonii Północnej powinna podlegać warunkom dotyczącym polityki gospodarczej, które mają zostać określone w protokole ustaleń. W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania i ze względu na skuteczność Komisja powinna być uprawniona do negocjowania tych warunków z władzami Macedonii Północnej pod nadzorem komitetu przedstawicieli państw członkowskich zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 182/2011. Na mocy przedmiotowego rozporządzenia we wszystkich przypadkach innych niż te określone w tym rozporządzeniu powinna mieć zasadniczo zastosowanie procedura doradcza. Mając na uwadze potencjalnie duży wpływ pomocy w kwocie większej niż 90 000 000 EUR, w odniesieniu do operacji powyżej tego progu należy stosować procedurę sprawdzającą określoną w rozporządzeniu (UE) nr 182/2011. Mając na uwadze kwotę unijnej pomocy makrofinansowej dla Macedonii Północnej, w odniesieniu do przyjęcia protokołu ustaleń oraz do każdego obniżenia, zawieszenia lub anulowania pomocy powinna mieć zastosowanie procedura sprawdzająca.

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

- (23) Biorąc pod uwagę ograniczoną kwotę pomocy finansowej, a mianowicie 100 000 000 EUR, jej jednorazowy charakter oraz przewidywany termin wypłaty, finansowanie na zasadzie pożyczek wzajemnych zapewniłoby większą elastyczność i skuteczność operacji zaciągania pożyczek w porównaniu ze zróżnicowaną strategią finansowania. W związku z tym w drodze wyjątku Komisja powinna sfinansować raty pożyczki na rynku kapitałowym na zasadzie pożyczek wzajemnych, a nie poprzez zastosowanie zróżnicowanej strategii finansowania przewidzianej w art. 220a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 ⁽⁶⁾. W związku z tym uzasadnione jest finansowanie pomocy makrofinansowej dla Macedonii Północnej w drodze indywidualnych transakcji finansowych,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

1. Unia udostępnia Macedonii Północnej pomoc makrofinansową w maksymalnej kwocie 100 000 000 EUR (zwaną dalej „unijną pomocą makrofinansową”) w celu wsparcia stabilizacji gospodarczej oraz programu znaczących reform w Macedonii Północnej. Całą kwotę pomocy udziela się w formie pożyczek. Przekazanie unijnej pomocy makrofinansowej następuje pod warunkiem przyjęcia przez Parlament Europejski i Radę budżetu Unii na dany rok. Pomoc musi przyczynić się do pokrycia potrzeb Macedonii Północnej w zakresie bilansu płatniczego określonych w programie MFW.

2. W celu sfinansowania pożyczki Komisja jest upoważniona do pożyczania w imieniu Unii niezbędnych środków na rynkach kapitałowych lub od instytucji finansowych i do dalszego pożyczania Macedonii Północnej odpowiednich kwot na warunkach mających zastosowanie do zaciągniętych pożyczek. Maksymalny średni termin wymagalności pożyczek wynosi 15 lat.

3. Przekazywaniem unijnej pomocy makrofinansowej zarządza Komisja w sposób spójny z umowami lub ustaleniami między MFW a Macedonią Północną oraz z głównymi zasadami i celami reform gospodarczych określonymi w układzie o stabilizacji i stowarzyszeniu.

Komisja regularnie informuje Parlament Europejski i Radę o rozwoju sytuacji w zakresie unijnej pomocy makrofinansowej, w tym o jej wypłatach, i w stosownym terminie przekazuje tym instytucjom odpowiednie dokumenty.

4. Unijna pomoc makrofinansowa udostępniana jest na okres dwóch i pół roku, począwszy od pierwszego dnia po wejściu w życie protokołu ustaleń, o którym mowa w art. 3 ust. 1.

5. Jeżeli w okresie wypłacania unijnej pomocy makrofinansowej potrzeby finansowe Macedonii Północnej znacznie się zmniejszą w stosunku do pierwotnych założeń, Komisja – działając zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 7 ust. 2 – obniża wysokość takiej pomocy, zawiesza ją lub ją anuluje.

Artykuł 2

1. Warunkiem wstępnym przyznania unijnej pomocy makrofinansowej jest respektowanie przez Macedonię Północną skutecznych mechanizmów demokratycznych, w tym wielopartyjnego systemu parlamentarnego, i praworządności oraz gwarantowanie poszanowania praw człowieka.

2. Komisja monitoruje wypełnienie przez Macedonię Północną warunku wstępnego określonego w ust. 1 przez cały okres trwania unijnej pomocy makrofinansowej.

3. Ust. 1 i 2 niniejszego artykułu stosuje się zgodnie z decyzją Rady 2010/427/UE ⁽⁷⁾.

⁽⁶⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012 (Dz.U. L 193 z 30.7.2018, s. 1).

⁽⁷⁾ Decyzja Rady 2010/427/UE z dnia 26 lipca 2010 r. określająca organizację i zasady funkcjonowania Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych (Dz.U. L 201 z 3.8.2010, s. 30).

Artykuł 3

1. Komisja, zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 7 ust. 2, uzgadnia z władzami Macedonii Północnej jasno określone warunki dotyczące polityki gospodarczej oraz warunki finansowe – koncentrując się na reformach strukturalnych i zdrowych finansach publicznych – od spełniania których uzależniona ma być unijna pomoc makrofinansowa. Warunki dotyczące polityki gospodarczej oraz warunki finansowe określa się w protokole ustaleń zawierającym harmonogram spełnienia tych warunków. Te warunki dotyczące polityki gospodarczej oraz warunki finansowe muszą być zgodne z umowami lub ustaleniami, o których mowa w art. 1 ust. 3, w tym z programami w zakresie dostosowań makroekonomicznych i reform strukturalnych realizowanymi przez Macedonię Północną przy wsparciu MFW.
2. Warunki, o których mowa w ust. 1, mają w szczególności służyć zwiększeniu skuteczności, przejrzystości i rozliczalności systemów zarządzania finansami publicznymi w Macedonii Północnej, w tym w odniesieniu do wykorzystania unijnej pomocy makrofinansowej. Podczas opracowywania środków z zakresu polityki uwzględnia się również należycie postępy we wzajemnym otwieraniu rynku, rozwój opartego na zasadach i uczciwego handlu oraz inne priorytety w kontekście unijnej polityki zewnętrznej. Komisja regularnie monitoruje postępy Macedonii Północnej w osiągnięciu tych celów.
3. Szczegółowe warunki finansowe unijnej pomocy makrofinansowej określa się w umowie pożyczki, która ma zostać zawarta między Komisją a Macedonią Północną.
4. Komisja weryfikuje w regularnych odstępach czasu, czy warunki, o których mowa w art. 4 ust. 3, są nadal spełniane, w tym czy polityka gospodarcza Macedonii Północnej jest zgodna z celami unijnej pomocy makrofinansowej. Na potrzeby tej weryfikacji Komisja działa w ścisłej współpracy z MFW i Bankiem Światowym oraz – jeżeli jest to konieczne – z Parlamentem Europejskim i Radą.

Artykuł 4

1. Z zastrzeżeniem warunków, o których mowa w ust. 3, unijna pomoc makrofinansowa jest udostępniana przez Komisję w dwóch równych transzach.
2. Na kwoty unijnej pomocy makrofinansowej są tworzone rezerwy, jeżeli jest to wymagane, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/947 ⁽⁸⁾.
3. O przekazaniu transz decyduje Komisja, z zastrzeżeniem spełnienia następujących warunków:
 - a) warunku wstępnego określonego w art. 2 ust. 1;
 - b) udokumentowania stałych zadowalających postępów we wdrażaniu programu dotyczącego polityki, obejmującego solidne środki dostosowawcze oraz środki w zakresie reformy strukturalnej wspierane przez inne niż ostrożnościowe rozwiązania MFW w zakresie udzielania pożyczek;;
 - c) zadowalającej realizacji warunków dotyczących polityki gospodarczej oraz warunków finansowych uzgodnionych w protokole ustaleń.
4. Przekazanie drugiej transzy pożyczki następuje co do zasady nie wcześniej niż po upływie 3 miesięcy od dnia przekazania pierwszej transzy pożyczki.
5. Jeżeli warunki, o których mowa w ust. 3, nie są spełnione, Komisja tymczasowo zawiesza lub anuluje wypłatę unijnej pomocy makrofinansowej. W takich przypadkach Komisja informuje Parlament Europejski i Radę o przyczynach zawieszenia lub anulowania.
6. Unijną pomoc makrofinansowa jest wypłacana Narodowemu Bankowi Macedonii Północnej. Środki unijne mogą zostać przelane na rzecz ministerstwa finansów Macedonii Północnej jako beneficjenta końcowego, z zastrzeżeniem postanowień uzgodnionych w protokole ustaleń, w tym potwierdzenia pozostających do zaspokojenia potrzeb budżetowych w zakresie finansowania.

⁽⁸⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/947 z dnia 9 czerwca 2021 r. ustanawiające Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – Globalny Wymiar Europy, zmieniające i uchylające decyzję Parlamentu Europejskiego i Rady nr 466/2014/UE oraz uchylające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1601 i rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 480/2009 (Dz.U. L 209 z 14.6.2021, s. 1).

Artykuł 5

1. Operacje zaciągania i udzielania pożyczek związane z unijną pomocą makrofinansową przeprowadzane są w euro z tą samą datą waluty i nie wiążą się dla Unii ze zmianą terminów wymagalności ani nie narażają Unii na żadne ryzyko walutowe lub ryzyko związane ze stopami procentowymi ani na żadne inne ryzyko handlowe.
2. Jeżeli pozwalają na to okoliczności oraz jeżeli Macedonia Północna o to wystąpi, Komisja może podjąć kroki niezbędne do zapewnienia, aby do warunków udzielanej pożyczki została włączona klauzula wcześniejszej spłaty zadłużenia i aby odpowiadała jej analogiczna klauzula w warunkach zaciągania pożyczek.
3. Jeżeli okoliczności pozwalają na uzyskanie korzystniejszego oprocentowania udzielonej pożyczki oraz jeżeli Macedonia Północna o to wystąpi, Komisja może zdecydować o refinansowaniu całości lub części zaciągniętej pierwotnie pożyczki lub może zmienić odpowiednie warunki finansowe. Operacje refinansowania lub zmiany warunków pożyczki przeprowadzane są zgodnie z ust. 1 i 4 oraz nie mogą one skutkować przedłużeniem terminu wymagalności danej pożyczki ani zwiększeniem kwoty kapitału pozostającej do spłaty na dzień refinansowania lub zmiany warunków pożyczki.
4. Macedonia Północna pokrywa wszystkie koszty poniesione przez Unię w związku z operacjami zaciągania i udzielania pożyczek na podstawie niniejszej decyzji.
5. Komisja informuje Parlament Europejski i Radę o rozwoju sytuacji w zakresie operacji, o których mowa w ust. 2 i 3.

Artykuł 6

1. Unijna pomoc makrofinansowa jest udzielana zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) 2018/1046.
2. Unijna pomoc makrofinansowa jest wykonywana w ramach zarządzania bezpośredniego.
3. Umowa pożyczki, która ma zostać uzgodniona z władzami Macedonii Północnej, musi zawierać wszystkie następujące postanowienia:
 - a) postanowienie zapewniające, aby Macedonia Północna regularnie sprawdzała, czy środki finansowe pochodzące z budżetu ogólnego Unii zostały właściwie wykorzystane, wprowadzała odpowiednie środki zapobiegające nieprawidłowościom i nadużyciom finansowym oraz, w razie konieczności, podejmowała działania prawne zmierzające do odzyskania wszelkich środków udostępnionych na mocy niniejszej decyzji, które zostały sprzeniewierzone;
 - b) postanowienie zapewniające ochronę interesów finansowych Unii, w szczególności przewidujące wprowadzenie konkretnych środków związanych z zapobieganiem nadużyciom finansowym, korupcji i wszelkim innym nieprawidłowościom mającym wpływ na unijną pomoc makrofinansową, oraz ze zwalczaniem takich zjawisk, zgodnie z rozporządzeniami Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 ⁽⁹⁾ i (Euratom, WE) nr 2185/96 ⁽¹⁰⁾, rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 ⁽¹¹⁾ oraz, w przypadku państw członkowskich uczestniczących we wzmocnionej współpracy w odniesieniu do Prokuratury Europejskiej, zgodnie również z rozporządzeniem Rady (UE) 2017/1939 ⁽¹²⁾;
 - c) postanowienie wyraźnie upoważniając Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych do prowadzenia dochodzeń, w tym kontroli na miejscu i inspekcji, obejmujących czynności z zakresu kryminalistyki cyfrowej i przesłuchania;

⁽⁹⁾ Rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 312 z 23.12.1995, s. 1).

⁽¹⁰⁾ Rozporządzenie Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami (Dz.U. L 292 z 15.11.1996, s. 2).

⁽¹¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 z dnia 11 września 2013 r. dotyczące dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenie Rady (Euratom) nr 1074/1999 (Dz.U. L 248 z 18.9.2013, s. 1).

⁽¹²⁾ Rozporządzenie Rady (UE) 2017/1939 z dnia 12 października 2017 r. wdrażające wzmocnioną współpracę w zakresie ustanowienia Prokuratury Europejskiej (Dz.U. L 283 z 31.10.2017, s. 1).

- d) postanowienie wyraźnie upoważniające Komisję lub jej przedstawicieli do przeprowadzania kontroli, w tym kontroli na miejscu i inspekcji;
 - e) postanowienie wyraźnie upoważniające Komisję i Trybunał Obrachunkowy do przeprowadzania – w okresie, na jaki została udostępniona unijna pomoc makrofinansowa, i po jego upływie – kontroli, w tym kontroli dokumentów i kontroli na miejscu, takich jak ocena operacyjna;
 - f) postanowienie zapewniające, by Unia była uprawniona do żądania wcześniejszej spłaty pożyczki, jeżeli stwierdzono, że w związku z zarządzaniem unijną pomocą makrofinansową Macedonia Północna uczestniczyła w jakiegokolwiek czynności stanowiącej nadużycie finansowe lub korupcję bądź w jakiegokolwiek innej nielegalnej działalności naruszającej interesy finansowe Unii;
 - g) postanowienie zapewniające, aby wszystkie koszty poniesione przez Unię w związku z operacjami zaciągania i udzielania pożyczek na podstawie niniejszej decyzji, zostały pokryte przez Macedonię Północną.
4. Przed wdrożeniem unijnej pomocy makrofinansowej Komisja ocenia w drodze oceny operacyjnej prawidłowość stosowanych przez Macedonię Północną uregulowań finansowych, procedur administracyjnych oraz wewnętrznych i zewnętrznych mechanizmów kontroli, które są istotne dla tej pomocy.

Artykuł 7

1. Komisję wspomaga komitet. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

Artykuł 8

1. Do dnia 30 czerwca każdego roku Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie na temat wykonania niniejszej decyzji w poprzednim roku, zawierające ocenę takiego wykonania. Sprawozdanie to zawiera:
 - a) analizę postępów poczynionych we wdrażaniu unijnej pomocy makrofinansowej;
 - b) ocenę sytuacji gospodarczej Macedonii Północnej i jej perspektyw gospodarczych, a także ocenę postępów poczynionych we wdrażaniu środków z zakresu polityki, o których mowa w art. 3 ust. 1;
 - c) informacje o związku pomiędzy warunkami dotyczącymi polityki gospodarczej określonymi w protokole ustaleń, bieżącymi wynikami gospodarczymi i budżetowymi tego państwa a decyzjami Komisji dotyczącymi przekazania poszczególnych transz unijnej pomocy makrofinansowej.
2. Nie później niż dwa lata po upływie okresu, na jaki została udostępniona pomoc, o którym mowa w art. 1 ust. 4, Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie z oceny *ex post*, zawierające ocenę rezultatów i efektywności ukończonych działań w ramach unijnej pomocy makrofinansowej oraz zakresu, w jakim przyczyniły się one do osiągnięcia celów tej pomocy.

Artykuł 9

Niniejsza decyzja wchodzi w życie trzeciego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Sporządzono w Strasburgu dnia 12 lipca 2023 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodnicząca
R. METSOLA

W imieniu Rady
Przewodniczący
P. NAVARRO RÍOS